

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Затверджено

На засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

(доц. Сорока О.Б.)

Силабус з навчальної дисципліни
«НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ХОРВАТСЬКОЇ МОВИ»,
що викладається в межах ОПІ «Хорватська мова та література»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), 035.037 хорватська мова та література (переклад
включно – перша хорватська)

Львів 2024 р.

**Силабус курсу «Новітні тенденції у розвитку сербської мови»
2024-2025 навчального року**

Назва дисципліни	«Новітні тенденції у розвитку хорватської мови»
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та катедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Катедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська
Викладачі дисципліни	Д.ф.н., проф. Васильєва Л.П.
Контактна інформація викладачів	milav2000@yahoo.com https://philology.lnu.edu.ua/employee/vasylyeva-lyudmyla катедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, вул. Університетська, 1, к. 324
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	понеділок (15.30–16.30), катедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, вул. Університетська, 1, к. 324 АБО Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Можливі також он-лайн консультації через ZOOM. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/academics/master/curriculum-serbska-mova-ta-literatura
Інформація про дисципліну	Дисципліна „Новітні тенденції у розвитку хорватської мови” призначена для студентів-хорватистів першого року навчання магістерського рівня вищої освіти. Вона є логічним продовженням основного циклу лінгвістичних дисциплін і пропонує поглиблене вивчення динамічних процесів, що визначають розвиток хорватської літературної мови на сучасному етапі. Оволодіння курсом „Новітні тенденції у розвитку хорватської мови” за запропонованою програмою допоможе студентам зрозуміти сучасні тенденції розвитку мови, ознайомитися із динамічними процесами в хорватському словотворенні і слововживанні, а також поглибити знання з лексикології, лексикографії, морфології, правопису цієї слов'янської мови.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна „Новітні тенденції у розвитку хорватської мови” є обов'язковою дисципліною з спеціальності 035 Філологія. Спеціалізація 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська, яка викладається в I семестрі в обсязі 3,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Як частина обов'язкової програми цей курс поглиблює теоретичні знання студентів та формує навички для наукової роботи майбутніх науковців, ознайомлює з новими здобутками як хорватських, сербських, боснійських, чорногорських, так і інших європейських наукових шкіл, вдосконалює методiku зіставного аналізу, актуалізує

	<p>фактор мотивації у майбутній славистів. Вивчення даного розділу мовознавства забезпечує теоретичну підготовку фахівця та практичне оволодіння хорватською мовою на високому рівні.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета навчальної дисципліни „Новітні тенденції у розвитку хорватської мови” - ознайомити студентів з актуальними мовними явищами, пов’язаними з динамічними процесами у розвитку сучасної хорватської мови, результатами дії цих процесів на різних рівнях мовної системи, що регулюються основними тенденціями її розвитку, дати пояснення причин зростання динаміки тих чи інших процесів на сучасному етапі. Особливу увагу приділено вивченню активних процесів у лексичному фонді сучасної хорватської мови, які викликані тенденціями до інтелектуалізації та детермінологізації, інтернаціоналізації, неологізації. У процесі вивчення актуалізуються теоретичні питання про вплив екстралінгвальних факторів на розвиток сучасної мови.</p> <p>Завдання: - представити студентам тенденції розвитку хорватської мови на всіх її рівнях, - формування теоретичних знань з дисципліни, - формування практичних умінь зіставного аналізу окремих мовних явищ з іншими слов’янськими мовами.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <p>Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. – 344 с.</p> <p>Єрмоленко С. С., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. – Київ: Либідь, 2001. – 224 с.</p> <p>Васильєва Л.П. Південнослов’янська проблематика в мовознавчих зацікавленнях Івана Франка. Львів, 2006. – 72 с.</p> <p><i>Baotić J.</i> Standardni srpskohrvatski jezik, norme i varijante // Književni jezik. Br. 13/1. – Sarajevo, 1984. – S.112–119.</p> <p><i>Baotić J.</i> Standardni jezici štokavskog narječja // Simpozij o bosanskome jeziku (Zbornik radova). – Sarajevo, 1999. – S.89–96.</p> <p><i>Brozović D.</i> Gramatičke značajke hrvatskoga jezika // Jezik. – 1997. – Br.4. – S.127–135.</p> <p><i>Brozović D.</i> Aktuelna kolebanja hrvatske jezične norme // Jezik. – 1998. – Br.5. – S.161–176.</p> <p><i>Čirgić A.</i> Fonetsko-fonološke razlike između crnogorskoga i srpskoga jezika // Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja. Br. 1, Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje »Vojislav P. Nikčević«, Cetinje, 2008. – str. 171-190.</p> <p><i>Jahić Dž., Halilović S., Palić I.</i> Gramatika bosanskoga jezika. – Zenica: Dom štampe, 2000. –476 s.</p>

Nikčević V. Gramatika crnogorskog jezika. – Podgorica: DANU, 2001. – 586 str.
Ivić M. Problem norme u književnom jeziku // *Jezik*. – 1965–1966. – Br.1. – S.1–8.

Pranjković I. Hrvatski jezik u BiH // *Vjesnik*. – 1996. – 2.pros. – S.3.

Samardžija M. Puristička načela i kriteriji // *Hrvatski jezik*. D.4.– Zagreb: Školska knjiga, 1998. – S.58–66.

Silić J. Nekoliko misli o normi // *Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika*. – Zagreb: Matica hrvatska, 1999. – S. 203–211.

Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.

Vasiljeva Lj. Standardizacija slavenskih jezika i razvoj ortografskih normi u onomastici/ Lj. Vasiljeva // *Cetinjski filološki dani II*. Cetinje: FCJK, 2021. – S.51-79.

<https://kuscholarworks.ku.edu/handle/1808/31665>

Vasiljeva Ljudmila. Ukrajinski onimi u južnoslavenskim jezicima: prijedlozi za standardizaciju / Lj. Vasiljeva// *Slavistična prepletanja 3*. Maribor, 2022. Str. 145-160. DOI

<https://doi.org/10.18690/um.ff.6.2022.8>, ISBN 978-961-286-610-

Vasiljeva Ljudmila. Rod i jezik: rodno osjetljiva uporaba jezika... / Lj. Vasiljeva // *LINGUA MONTENEGRINA*, br. 29 Cetinje, 2022. Str. 75-93.

Vasiljeva Ljudmila. Komunikacijska usmjerenost udžbenika i rječnika za p(r)oučavanje hrvatskoga jezika kao stranoga. / Lj. Vasiljeva // *Riječi o riječi i Riječi*. Zbornik u čast Zrinki Jelaska (ur. Ivan Marković, Iva Nazalević Čučević, Igor Marko Gligorić). Zagreb: Disput, 2022. Str. 385-393. ISBN: 978-953-260-442-9

DOI: <https://doi.org/10.46584/fcjk2020> ISSN 1800-7007

Допоміжна

Ivić P. Српски народ и његов језик. – Београд: Просвета, 1971. – 334 с.

Ivić P. Укратко о разним темама // *Из историје српскохрватског језика*. – Ниш: Просвета, 1991. – С. 315–322.

Ivić P. Књижевни и народни језик код Срба // *Историја српског народа*. Књ.2. Београд, 1982. С. 315–347.

Ivić P. Против ускогрудости // *Политика*. 1984. 25. јан. С. 18.

	<p><i>Ивић П.</i> Развој књижевног језика на српскохрватском језичном подручју // О језику некадашњем и садашњем. Београд, 1990. С. 87–140.</p> <p><i>Стевановић М.</i> Савремени српскохрватски језик. Књ.2. – Београд: Научно дело, 1986. – 942 с. (Уводни део)</p> <p style="text-align: center;">Интернет-джерела</p> <p>Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet-джерела та комунікацію з носіями мови, яку вони вивчають.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://hjp.hr/ 2. http://hrcak.srce.hr 3. https://vukajlija.com/forum/teme/51421-srpski-jezicki-portal 4. http://www.srpskijezickiatelje.com/
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг годин: 105, у т.ч. 16 лекційні години, 16 практичні години, 73 годин самостійної роботи, 3,5 кредити ЄКТС.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен розвивати та вдосконалювати загальні компетентності (ЗК):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. - Здатність спілкуватися іноземною мовою. - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність генерувати нові ідеї (креативність). <p>фахові компетентності (ФК):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. - Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. - Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. - Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. - Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. <p>програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. - Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. - Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в

	<p>лінгвістиці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. - Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації). - Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. - Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. - Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. - Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. - Володіти на високому рівні хорватською мовою для здійснення професійної діяльності. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати: - основні тенденції, які визначають розвиток хорватської літературної мови на сучасному етапі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ставлення хорватських мовознавців до виявів дії визначальних тенденцій розвитку сучасної літературної мови; - найважливіші праці сербських, хорватських, боснійських, чорногорських лінгвістів з даної проблеми. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосувати отримані знання у плані зіставлення з розвитком інших слов'янських мов; - виявляти інновації у тексті; - дати загальну характеристику сучасних тенденцій розвитку хорватської літературної мови; <p>використати знання при теоретичному осмисленні та практичному опрацюванні власних наукових розвідок.</p>
Ключові слова	хорватська мова, сербська мова, сербсько-хорватська мова, середньо-південнослов'янські мови, боснійська мова, чорногорська мова, мовна норма, відмінності на фонетичному та просодичному рівні, відмінності на лексичному рівні, відмінності на словотвірному рівні, відмінності на морфологічному та синтаксичному рівнях.
Формат курсу	очний
Теми	*СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: хорватська мова. Історія хорватської мови.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися	Лекція, бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, демонстрація, інформаційно-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, метод спостереження, метод аналізу, частково-пошуковий метод, методи зіставного дослідження слов'янських мов, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. На

під час викладання курсу	заняттях використовуються автентичні матеріали (тексти, відео тощо).
Необхідне обладнання	Проектор, ноутбук
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Тести, реферати, презентації.</p> <p>Максимальна сума підсумкових балів – 100.</p> <p>Бали за поточну успішність нараховуються за усні опитування на практичному занятті та виконання модульних контролів на підставі рефератів. Оцінка за модульний контроль складається з написання рефератів та підготовки презентацій. Максимальна кількість балів за поточну успішність – 50.</p> <p>Робота за темами лекційних занять 2 модулів . Максимально 25 б. за кожен з модулів.</p> <p>«25-24» – студент повною мірою володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей, глибоко та аргументовано розкриває зміст теоретичних питань, послідовно наводить правильні приклади.</p> <p>«20-19» – студент добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовує свою думку під час усних відповідей, розкриває зміст теоретичних питань (однак недостатньо впевнено аргументує, недостатньо впевнено відповідає, допускає несуттєві неточності та незначні помилки, не завжди наводить правильні приклади), виконав більшість практичних завдань</p> <p>«15-14» – студент володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, розуміє і викладає його основний зміст під час усних відповідей, однак без глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>«10» – студент засвоїв навчальний матеріал фрагментарно, поверхово, не може аргументувати та навести власний ілюстративний матеріал під час усних відповідей, слабо орієнтується в теоретичних питаннях, допускає суттєві неточності.</p> <p>«5» – студент частково володіє навчальним матеріалом, не здатен викласти зміст більшості питань під час усних відповідей, допускає суттєві помилки</p> <p>«0» – студент не володіє навчальним матеріалом, не може викласти зміст більшості питань теми під час усних відповідей.</p> <p>Підсумковий контроль передбачений у формі іспиту у 2 семестрі.</p> <p>Іспит оцінюється за 50-бальною шкалою.</p> <p>• іспит: максимальна кількість балів – 50.</p> <p>Тестове опитуванн містить питання з 1 і 2 модуля, студенти письмово відповідають за темами лекційних занять і рефератів, кожне з яких оцінюється максимум у 50 балів.</p> <p>50-48 балів – наводиться правильна відповідь на всі питання, що включає логічне осмислення, з прикладами, що показують самостійну роботу студента; розуміння ним місця аналізованого матеріалу в системі наукових знань, правильне формулювання основних понять та поясненням фактів, включно з аналізом і оцінкою вкладу вчених у вирішення наукової проблеми.</p> <p>40-38 балів – наводиться правильна відповідь на питання, що включає логічний виклад його змісту, з прикладами, що показують самостійну роботу студента; правильне формулювання основних понять та поясненням фактів включно з аналізом вкладу вчених у</p>

	<p>вирішення наукової проблеми.</p> <p>30-28 балів – наводяться відповіді на запитання, що включає логіку викладу змісту курсу, з частковими правильними прикладами, що показують самостійні знання студента; правильне формулювання основних понять та поясненням фактів включно з переліком вчених, що працювали над науковою проблемою.</p> <p>20-18 балів – наводиться відповідь на питання, що включає виклад змісту, з частково правильними прикладами, правильне формулювання основних понять та їх поясненням, включно з неповним переліком вчених, що працювали над науковою проблемою.</p> <p>10-8 бали – розкриваються основні положення відповіді на питання, без прикладів, частково правильне формулювання відповіді.</p> <p>4 бали – розкриваються певні фрагменти відповіді на питання, наближені формулювання основних понять.</p> <p>2 бал – незв'язані фрагменти відповідей на запитання.</p> <p>0 балів – відсутність відповіді.</p>
Питання до іспиту	<p>Jezik sistem i jezik standard. Norma i kodifikacija Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Srba, Hrvata, Bosanaca i Crnogoraca.</p> <p>Dijalekatska osnovica srednjojužnoslovenskih jezika.</p> <p>Jezici u 20.stoljeću.</p> <p>Jezička situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezičke varijante.</p> <p>Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne jezičke varijante.</p> <p>Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezičke varijante.</p> <p>Srednjojužnoslovenski jezički standardi. Razlike na jezičkim razinama.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

1 КУРС. I СЕМЕСТР

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год
	МОДУЛЬ I.			

2 г. 1	Jezik sustav i jezik standard. Norma i kodifikacija	лекція практична	Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.	Značajke standardnoga jezika. Jezik sustav i jezik standard. Norma i kodifikacija – 7
2 г. 2				
2 г. 3	Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Srba, Hrvata, Bosanaca i Crnogoraca.	лекція практична	Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.	Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Srba, Hrvata, Bosanaca i Crnogoraca. 7
2 г. 4				
2 г. 5	Dijalekatska osnovica srednjojužnoslavenskih jezika.	лекція практична	Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u	Dijalekatska osnovica srednjojužno-slavenskih jezika. – 7
2 г. 6				

			<p>sinkroniji i dijakroniji. – Osijek SKD “M – M”, 2010. – 221 s.</p>	
2 г. 7	Jezici u 20.stoljeću.	лекція	<p>Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002.</p> <p>Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek SKD “M – M”, 2010. – 221 s.</p>	Jezici u 20.stoljeću. – 7
2 г. 8		практична		
	МОДУЛЬ 2.			
2 г. 9.	Jezična situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezičke varijante.	лекція	<p>Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002.</p> <p>Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek SKD “M – M”, 2010. – 221 s.</p>	Jezična situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezične varijante. - 7
2 г. 10.		практична		
2 г. 11.	Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne jezične varijante.	лекція	<p>Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку,</p>	Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne

2 г. 12.	Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezične varijante.	практична	сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.	jezične varijante. Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezične varijante. - 7
	МОДУЛЬ 3.			
2 г. 13.	Srednjojužnoslavenski jezični standardi.	лекція	Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002.	Srednjojužnoslavenski jezični standardi. - 8
2 г. 14.		практична	Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.	
2 г. 15.	Razlike na jezičnim razinama.	лекція	Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002.	Razlike na jezičnim razinama. – 8
2 г. 16.		практична	Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.	

32 год.

73 год.